Yswiriant Gwladol

Beth yw yswiriant gwladol

Mae yswiriant gwladol yn rhyw fath o system yswiriant y llywodraeth sy'n helpu i dalu am y budd-daliadau gewch chi pan fyddwch chi, er enghraifft, yn sâl. Mae hefyd yn helpu i dalu am eich **Pensiwn Ymddeol y Wladwriaeth**.

Mae rhaid i'r mwyafrif o bobol sy'n gweithio yn y DU dalu cyfraniadau o'u henillion i'r system hwn. Os ydych chi mewn swydd, rydych chi'n talu **cyfraniadau Dosbarth 1**. Caiff y rhain eu didynnu yn syth o'ch cyflog, ynghyd â threth incwm, a'u trosglwyddo i'r llywodraeth gan eich cyflogwr. Mae'n rhaid i'ch cyflogwr hefyd dalu cyfraniadau.

Os ydych chi'n hunangyflogedig, rydych chi'n talu **cyfraniadau Dosbarth 2** ac os yw eich elw yn ddigon uchel, rydych chi'n talu **cyfraniadau Dosbarth 4**. Rydych chi'n gyfrifol am dalu eich cyfraniadau eich hunan yn syth i'r llywodraeth.

Er mwyn talu cyfraniadau yswiriant gwladol, rhaid i chi gael rhif yswiriant gwladol, sef **RHYG.** Gall talu cyfraniadau yswiriant gwladol yn y DU eich helpu i gryfhau eich hawliau am fudd-daliadau mewn gwledydd Ewropeaidd eraill.

Pwy sy'n gorfod talu yswiriant gwladol

Rhaid i chi dalu yswiriant gwladol os ydych chi'n gweithio yn DU ac os ydych chi'n 16 oed neu drosodd ac o dan oed pensiwn y wladwriaeth. Rhaid i chi dalu os ydych yn ennill mwy na swm penodol. Penderfynir ar y swm hwn gan y llywodraeth ac fel arfer mae'n newid bob mis Ebrill.

Mae oed pensiwn y wladwriaeth i fenywod yn cynyddu'n raddol fel ei fod yn gyfartal ag oed pensiwn y wladwriaeth i ddynion. Wedi hynny, fe fydd yr oed yn cynyddu i 68 i ddynion a menywod. Mae yna gyfrifiannell i'ch helpu i amcangyfrif beth fydd eich oedran pensiwn gwladol ar wefan Directgov website: www.direct.gov.uk

Nid yw pobol sy'n ennill ond ychydig yn talu yswiriant gwladol. Os ydych yn hunangyflogedig, mae'n bwysig eich bod yn gwneud cais am eithriad os yw eich enillion yn isel. I'r mwyafrif o bobol, mae yn erbyn y gyfraith i beidio talu unrhyw yswiriant gwladol. Gall rhai cyflogwyr gynnig swydd i chi heb dalu yswiriant gwladol neu dreth incwm (cyfeirir at hyn fel arian mewn llaw). Mae hyn yn erbyn y gyfraith - i chi a'ch cyflogwr- ac fe ddylech osgoi'r math hwn o swydd.

Faint o yswiriant gwladol y mae'n rhaid i chi ei dalu?

Os ydych chi'n talu cyfraniadau Dosbarth 1, mae'n rhaid i chi dalu canran o'ch cyflog fel yswiriant gwladol. Mae'r canran hwn yn newid yn ôl yr hyn fyddwch chi'n ei ennill.

Os ydych chi'n hunan gyflogedig, rydych chi'n talu cyfraniadau Dosbarth 2 a delir fel **cyfradd unffurf**. Os ydych chi'n ennill ond ychydig, fe allwch wneud cais am gael eich eithrio. Os yw'ch elw yn uwch na rhyw swm arbennig, bydd rhaid i chi dalu

Hawlfraint © 2002-2010 Cyngor ar Bopeth. Cedwir pob hawl
Rhif elusen gofrestredig: 279057 Rhif y cwmni: 1436945 Lloegr

cyfraniadau yswiriant gwladol ychwanegol ar ddiwedd y flwyddyn dreth. Mae'r cyfraniadau hyn, a elwir yn **gyfraniadau Dosbarth 4**, wedi'u seilio ar eich elw trethadwy**.**

Sut i gael rhif yswiriant gwladol

Er mwyn cael rhif yswiriant gwladol, rhai i chi gael cyfweliad. I drefnu cyfweliad fe allwch ffonio **rhif ffôn Rhif Yswiriant Gwladol National Employment** ar 0845 600 0643. Neu fe allwch ofyn am help oddi wrth swyddfa y **Ganolfan Gwaith**.

Yn y cyfweliad bydd yn rhaid i chi brofi pwy ydych chi (eich **hunaniaeth**) a bod gyda chi'r hawl i weithio yn y DU. Ewch â'ch pasbort gyda chi ac unrhyw ddogfennau eraill sy'n profi pwy ydych chi. Gall y rhain gynnwys cerdyn adnabod cenedlaethol, tystysgrif geni neu drwydded gyrru. Rhaid i'r dogfennau fod yn wreiddiol. Er mwyn gwybod pa ddogfennau eraill y gallwch eu defnyddio cysylltwch â'r Ganolfan Gwaith neu edrychwch ar y tudalennau ar yswiriant gwladol yn adran Arian, Treth a Budd-daliadau gwefan Directgov yn: www.direct.gov.uk.

Os oes gennych swydd yn barod, fe ddylech fynd â'ch cytundeb cyflogaeth gyda chi neu lythyr oddi wrth eich cyflogwr. Os nad oes swydd gennych eto, fe allech chi fynd â manylion yr asiantaethau cyflogi rydych chi wedi cofrestru gyda nhw. Os caniateir i chi weithio, fe ddylech chi wneud cais am rif yswiriant gwladol cyn gynted ag y byddwch yn cyrraedd yn y DU. Cyhyd â'ch bod wedi gwneud cais am rif, fe allwch ddechrau gweithio, hyd yn oes os na chawsoch un eto. Dywedwch wrth eich cyflogwr eich bod wedi gwneud cais am un.

Cymorth ychwanegol

Y Ganolfan Cyngor ar Bopeth
Mae'r Canolfannau Cyngor ar Bopeth yn rhoi cyngor cyfrinachol, diduedd ac annibynnol yn rhad ac am ddim i'ch helpu chi i ddatrys eich problemau. I ddod o hyd i'ch CAB agosaf, gan gynnwys y rheiny sy'n rhoi cyngor drwy e-bost, cliciwch ar CAB agosaf, neu edrychwch yn eich llyfr ffôn dan y llythyren C.

Gwybodaeth arall ar Adviceguide a allai eich helpu

- Yswiriant Gwladol-cyfraniadau a budd-daliadau
- Isafswm Cyflog Cenedlaethol
- Cyflogwr yn dal eich cyflog yn ôl
- Treth Incwm
- Gweithwyr Mudol
- Tâl salwch

Caiff y dudalen ffeithiau hon ei chynhyrchu gan Gyngor ar Bopeth, enw gweithredol Cymdeithas Genedlaethol y Canolfannau Cyngor ar Bopeth. Ei ddiben yw darparu gwybodaeth gyffredinol yn unig ac nid yw'n ddatganiad llawn o'r gyfraith.

Mae'r wybodaeth yn berthnasol i Loegr, Cymru a'r Alban yn unig.

Diweddarwyd y daflen ffeithiau hon ar 5 Awst 2011, a chaiff ei adolygu'n rheolaidd.

Hawlfraint © 2002-2010 Cyngor ar Bopeth. Cedwir pob hawl
Rhif elusen gofrestredig: 279057 Rhif y cwmni: 1436945 Lloegr

Os ydych wedi cael y daflen ffeithiau hon am gyfnod, cysylltwch â'ch Canolfan Cyngor ar Bopeth er mwyn gwirio os yw'r wybodaeth sydd arni yn dal i fod yn gywir. Neu rhowch glic ar ein gwefan - - www.adviceguide.org.uk – lle gallwch lawrlwytho copi diweddaraf.

Hawlfraint © 2002-2010 Cyngor ar Bopeth. Cedwir pob hawl
Rhif elusen gofrestredig: 279057 Rhif y cwmni: 1436945 Lloegr